

ZAKLJUČNO POROČILO
O REZULTATIH OPRAVLJENEGA RAZISKOVALNEGA DELA
NA PROJEKTU V OKVIRU CILJNEGA RAZISKOVALNEGA
PROGRAMA (CRP) »KONKURENČNOST SLOVENIJE 2006 – 2013«

I. Predstavitev osnovnih podatkov raziskovalnega projekta

1. Naziv težišča v okviru CRP:

Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast

2. Šifra projekta:

V5-0408

3. Naslov projekta:

KAKO DO VEČJE UČINKOVITOSTI RAZPOREJANJA JAVNOFINANČNIH
SREDSTEV: Analiza učinkov državnih pomoči na omejevanje konkurence

3. Naslov projekta

3.1. Naslov projekta v slovenskem jeziku:

KAKO DO VEČJE UČINKOVITOSTI RAZPOREJANJA JAVNOFINANČNIH
SREDSTEV: Analiza učinkov državnih pomoči na omejevanje konkurence

3.2. Naslov projekta v angleškem jeziku:

HOW TO ACHIEVE MORE EFFICIENT ALLOCATION OF FISCAL RESOURCES:
Analysis of the impact of state aids on restricting of competition

4. Ključne besede projekta

4.1. Ključne besede projekta v slovenskem jeziku:

Državne pomoči, subvencije, učinkovitost fiskalne politike, konkurenca, Slovenija

4.2. Ključne besede projekta v angleškem jeziku:

State aids, subsidies, fiscal policy efficiency, competition, Slovenia

5. Naziv nosilne raziskovalne organizacije:

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede (0510-0582)

5.1. Seznam sodelujočih raziskovalnih organizacij (RO):

--

6. Sofinancer/sofinancerji:

Ministrstvo za finance

7. Šifra ter ime in priimek vodje projekta:

2829

Matija Rojec

Datum: 5.3.2010

Podpis vodje projekta:

Matija Rojec

Podpis in žig izvajalca:

II. Vsebinska struktura zaključnega poročila o rezultatih raziskovalnega projekta v okviru CRP

1. Cilji projekta:

1.1. Ali so bili cilji projekta doseženi?

- a) v celoti
 b) delno
 c) ne

Če b) in c), je potrebna utemeljitev.

1.2. Ali so se cilji projekta med raziskavo spremenili?

- a) da
 b) ne

Če so se, je potrebna utemeljitev:

2. Vsebinsko poročilo o realizaciji predloženega programa dela¹:

Državne pomoči imajo različne učinke na blaginjo družbe; gre za učinke na konkurenco, na trgovino, na razvojne cilje in na javnofinančne izdatke (stroške) pomoči. Poenostavljeno rečeno, politika državnih pomoči se sooča z dvema ključnima vidikoma, z učinki pomoči na konkurenčnost in z učinki na konkurenco. V okviru projekta V5-0201 CRP "Konkurenčnost Slovenije 2006–2013" (Rojec, Murn, Burger, Jaklič, 2008) smo analizirali učinkovitost dodeljevanja državnih pomoči v Sloveniji z vidika realizacije ciljev, za katere so bile dodeljene, in z vidika prispevka h konkurenčnosti (povečanju produktivnosti) prejemnikov pomoči nasploh. V tej raziskavi pa nas zanima vpliv državnih pomoči na izkrivljanje konkurence na trgu. Državne pomoči namreč vedno pomagajo nekaterim podjetjem bolj kot drugim, kar odpira prostor za vsaj posredne učinke tudi na konkurenco. Zato je treba pred odločitvijo o dodelitvi državne pomoči tehtati med sicer načelno ugodnimi učinki na konkurenčnost in negativnimi učinki na konkurenco. To je še posebej aktualno za Slovenijo, ki je majhno gospodarstvo, v katerem kakršnikoli nenačrti in premalo preučeni posegi države v gospodarstvo lahko privedejo do izkrivljanja konkurence.

V empiričnem ocenjevanju učinkov dodeljevanja državnih pomoči na izkrivljanje konkurence v Sloveniji uporabljamo vse tiste v literaturi predstavljene in v praksi uporabljane metode, ki jih omogočajo podatki, s katerimi razpolagamo; to pa so individualni podatki o dodeljenih državnih pomočeh po prejemnikih in namenih, v kombinaciji s podatki iz zaključnih računov slovenskih podjetij. Z različnimi metodološkimi pristopi smo analizirali vpliv državnih pomoči na raven konkurence na panožnem in podjetniškem nivoju, pri čemer obravnavamo najpomembnejše vidike konkurence: tržna koncentracija, vstopi v in izstopi iz panoge, tržni deleži podjetij, produktivnost in marže. Na panožnem nivoju proučujemo, v kakšne strukture trga so bile dodeljene državne pomoči, kako se je raven konkurence v posameznih panogah spreminjala v času ter kakšna je bila frekvenca vstopov v in izstopov iz panog. V tem delu uporabljamo široko uporabljena indikatorja koncentracije (Herfindahl Hirschmanov indeks ter tržne deleže največjih podjetij v panožni skupini). Poleg tega oblikujemo tudi regresijski model, v katerem s konceptoma statične in dinamične alokacijske učinkovitosti empirično izmerimo učinkovitost trgov in državnih intervencij pri alociranju redkih proizvodnih dejavnikov med podjetji najprej presečno, nato pa še dinamično v času.

Osnovni zaključek naše analize je, da je skupni učinek državnih pomoči na raven konkurence na trgu nevtralen, saj na eni strani pomoči v povprečju dvigajo raven produktivnosti v prejemnikih, na drugi strani pa se rast produktivnosti odraža tudi na povečanju tržnega deleža. Po drugi strani pa raziskava pokaže, da je nevtralen tudi učinek državnih pomoči na alokacijsko učinkovitost slovenskega gospodarstva, kar je slabo. Pomeni namreč, da politika državnih pomoči ne uresničuje svojega potenciala spodbujelavca gospodarskega razvoja. V nadaljevanju podajamo glavne ugotovitve raziskave:

1. Značilnosti državnih pomoči v Sloveniji

- Za državne pomoči v Sloveniji, ki so nekoliko višje od povprečja držav Evropske

¹ Potrebno je napisati vsebinsko raziskovalno poročilo, kjer mora biti na kratko predstavljen program dela z raziskovalno hipotezo in metodološko-teoretičen opis raziskovanja pri njenem preverjanju ali zavračanju vključno s pridobljenimi rezultati projekta.

unije, je značilno, da so se po vstopu v Evropsko unijo močno zmanjšale, in sicer predvsem zaradi neizkazovanja okoli polovice ukrepov kmetijstva, ki podpirajo skupno kmetijsko politiko, med državnimi pomočmi. V obdobju 1998–2008 je bilo v Sloveniji največ državnih pomoči usmerjenih v predelovalne dejavnosti, le za spoznanje manj prometu. Po višini prejetih pomoči jima sledijo dejavnosti poslovnih storitev, javne uprave, rudarstva, trgovine in izobraževanja. V slednji skupini je kar nekaj dejavnosti, za katere ni smiselno, da jih država subvencionira. Dejavnost javne uprave je predvsem v prvih izkazanih letih dobivala velike pomoči za kmetijstvo, ki jih je razdeljevala končnim prejemnikom. V zadnjem obdobju je takšnih pomoči znatno manj, usmerjene so različnim namenom, vendar še vedno ni logično, da sploh obstajajo, še posebno, ker ni pregleda, za kakšne namene so bila ta javnofinančna sredstva sploh porabljena. Velike pomoči izobraževanju in delno tudi poslovnim storitvam izhajajo iz raziskovalnega dela raziskovalnih in visokošolskih institucij. Visoke pomoči trgovini so bile dane za namene kmetijstva. Pomoči premogovništvu izhajajo iz posebne zakonodaje o zapiranju premogovnikov. Večina pomoči prometu je usmerjena železnici za izvajanje javne službe in za saniranje izgub, ki se permanentno pojavljajo že celotno obdobje, odkar Slovenija izkazuje državne pomoči.

- V predelovalni dejavnosti so bile v obdobju 1998–2008 državne pomoči usmerjene predvsem v živilsko predelovalno industrijo, papirniško, kovinsko, strojno industrijo ter industrijo motornih vozil. Navedene panoge so v celotnem obdobju prejele več kot polovico vseh pomoči predelovalni dejavnosti. Z vidika tehnološke intenzivnosti je bilo največ državnih pomoči usmerjenih v nizko tehnološko intenzivne dejavnosti. V zadnjem obdobju 2005–2008 so se izraziteje povečale pomoči v srednje-visoko tehnološko intenzivnih dejavnostih, kar pa je le posledica zelo visokih pomoči, ki jih je prejelo eno samo podjetje iz proizvodnje motornih vozil. Z izločitvijo tega podjetja pa tudi v tem obdobju pri politiki subvencioniranja še ni prišlo do sprememb v smeri povečevanja pomoči višje tehnološko intenzivnim proizvodnjam.

- Pomoči, ki lahko izrazito pospešijo gospodarski razvoj (raziskovanje in razvoj, usposabljanje, majhna in srednje velika podjetja), je bilo v obdobju 1998–2008 v Sloveniji komaj 16,7 %. V strukturi razporejanja državnih pomoči po dejavnostih je zelo veliko sektorskih pomoči, ki rešujejo probleme kmetijstva, premogovništva in prometa. Veliko pomoči je usmerjenih tudi v dejavnosti, ki izvajajo javne storitve. Z državnimi pomočmi država torej v prvi vrsti rešuje svoja podjetja. V predelovalnih dejavnostih pa je prisotno v prvi vrsti reševanje socialnih problemov v nekonkurenčnih podjetjih. V nizko tehnološko intenzivnih dejavnostih so razmeroma visoke pomoči pretežno sanacijske in ohranjajo pri življenju manj učinkovite proizvajalce, ki bi morali proizvodnjo že sami prilagoditi v skladu z evropskimi in svetovnimi gospodarskimi trendi. V srednje tehnološko intenzivnih dejavnostih se prepletajo tako sanacijske kot razvojne pomoči. V visoko tehnološko intenzivnih dejavnostih, ki v Sloveniji niso razvite, pa predvsem razvojne.

- Za državne pomoči v Sloveniji je na eni strani značilna velika razdrobljenost, na drugi strani pa visoka koncentriranost. To smo ugotavljali tudi že pred letoma (Rojec, Murn, Burger, Jaklič, 2008), vendar se od takrat ni dosti spremenilo; še vedno se nadaljuje dodeljevanje zelo majhnih pomoči, prav tako pa tudi izjemno velikih.

- Politika državnih pomoči v Sloveniji ne podpira razvoja, temveč večinoma služi kot instrument financiranja izvajanja javnih služb in reševanja odkritih ter prikritih težav nizko tehnološko intenzivnih dejavnosti, ki izgubljajo konkurenčno tekmo z učinkovitejšimi svetovnimi konkurenti.

2. Državne pomoči in tržne strukture v Sloveniji

- Čeprav so državne pomoči lahko pomemben instrument politike konkurence, ki lahko zmanjšuje tržne koncentracije in s tem pospešuje konkurenco, ga v Sloveniji v obdobju 1998–2008 nismo uporabili. V celotnem gospodarstvu je največji proizvajalec v posamezni panožni skupini prejel državne pomoči kar v 56 % panožnih skupin. V predelovalnih dejavnostih je razmerje še slabše, saj je največji proizvajalec državne pomoči prejel kar v 78 % vseh panožnih skupin. Prejeti zneski državnih pomoči štirih največjih proizvajalcev po panožnih skupinah so praviloma visoki, kar odpira možnost za distorzen vpliv državnih pomoči na konkurenco.

- Državne pomoči na precej pomemben kanal realokacije proizvodnih dejavnikov in outputa delujejo v smeri preprečevanja izstopa podjetij. S tem programi državnih pomoči vnašajo na trg določeno mero distorzije in omejujejo konkurenco. Ohranjena podjetja namreč ohranjajo tržne deleže in onemogočajo bolj produktivnim podjetjem, da bi zaposlili zaposlene in kapital iz slabših podjetij, vendar je ekonomski učinek tega vpliva na agregatni ravni precej majhen glede na prispevek izstopa podjetij na rast skupne produktivnosti v panogah.

- Na področju alokacijske učinkovitosti dodeljevanje državnih pomoči nima vpliva na učinkovitost delovanja trga kot katalizatorja učinkovitosti in filtra za neučinkovitost. V tem smislu so programi državnih pomoči na agregatni ravni alokacijsko nevtralni, vendar so predhodne detaljnje analize posameznih programov državnih pomoči pokazale, da je pri nekaterih vrstah pomoči zaznati neučinkovitosti in distorzivne vplive na strukturo trga. Državne pomoči v povprečju vplivajo pozitivno na povečanje tržnega deleža v podjetjih prejemnikih, vendar je ta vpliv z vidika alokacijske učinkovitosti ekonomsko dokaj nevtralen.

- Prejemanje pomoči v preteklem letu in v kateremkoli predhodnem letu povezano z povečanjem stopnje rasti produktivnosti. Črpanje pomoči v prihodnjih obdobjih v podjetjih prejemnikih pomoči je povečalo stopnjo rasti produktivnosti v razponu 1–2 odstotne točke na leto.

Iz raziskave izhaja, da državne pomoči v Sloveniji v obdobju 1998–2008 niso v zadostni meri zasledovale cilje racionalne industrijske politike in tudi cilje politike konkurence. Čeprav je skupni učinek državnih pomoči na raven konkurence na trgu nevtralen, ostaja dejstvo, da gre (pre)velik del državnih pomoči večjim, ne pa malim in srednje velikim podjetjem, kar bi bilo bolj v skladu s teoretičnimi ugotovitvami o potencialnih pozitivnih učinkih državnih pomoči na razvoj. Ugotovitev o nevtralnem učinku državnih pomoči na alokacijsko učinkovitost slovenskega gospodarstva je vsekakor slaba in kaže, da naša politika državnih pomoči v bistvu ni razvojno usmerjena. Vse preveč državnih pomoči je šlo/gre za reševanje podjetij – v veliki meri tistih v lasti države – in socialnih problemov v nekonkurenčnih podjetjih. Pomoči, ki lahko izrazito pospešijo gospodarski razvoj (raziskovanje in razvoj, usposabljanje, majhna in srednje velika podjetja), je premalo.

Zaradi takšne industrijske politike je prestrukturiranje slovenskega gospodarstva občutno prepočasno in zavira ne samo ekonomski pač pa tudi socialni razvoj in racionalno izkoriščanje naravnih virov. Zaradi omejenih javnofinančnih sredstev višina državnih pomoči ne more več nadomeščati izpadov dohodkov v svetovnem merilu čedalje manj konkurenčnih podjetij (predvsem v delovno intenzivnih dejavnostih in dejavnostih, ki temeljijo na izkoriščanju naravnih virov), kar se odraža na relativnem zniževanju stroškov dela (plač) in postopnem poslabševanju socialne varnosti zaposlenih in povečanem izkoriščanju naravnih virov. Zato mora nadaljnji ekonomski razvoj Slovenije temeljiti pretežno na tehnološkem preskoku, ki ga lahko dosežemo le s korenito spremembo tudi

politike državnih pomoči. To pomeni, da moramo politiko državnih pomoči spremeniti na štirih področjih. Prvič, zmanjšati moramo neproduktivne ali manj produktivne namene državnih pomoči (sektorske pomoči, reševanje in prestrukturiranje, ohranjanje delovnih mest) na najnižjo možno raven in močno povečati razvojno usmerjene pomoči (raziskave in razvoj, usposabljanje, majhna in srednje velika podjetja). Drugič, odpraviti moramo izredno razdrobljenost pomoči, saj majhne količine le-teh ne dajejo ustreznih učinkov, povzročajo pa transakcijske stroške države. Tretjič, pomoči je smiselno dodeljevati manjšim perspektivnim podjetjem, ki so v začetnem obdobju rasti, ali imajo povsem nove proizvode ter novim, inovativnim podjetjem, ki zapolnjujejo vrzeli v tržni ponudbi. Ne nazadnje, pri dodeljevanju državnih pomoči je med kriterije upravičenosti do državnih pomoči treba dodati še tržni položaj potencialnega prejemnika pomoči v primerjavi s konkurenti istega ali komplementarnih proizvodov.

3. Izkoriščanje dobljenih rezultatov:

3.1. Kakšen je potencialni pomen² rezultatov vašega raziskovalnega projekta za:

- a) odkritje novih znanstvenih spoznanj;
- b) izpopolnitev oziroma razširitev metodološkega instrumentarija;
- c) razvoj svojega temeljnega raziskovanja;
- d) razvoj drugih temeljnih znanosti;
- e) razvoj novih tehnologij in drugih razvojnih raziskav.

3.2. Označite s katerimi družbeno-ekonomskimi cilji (po metodologiji OECD-ja) sovpadajo rezultati vašega raziskovalnega projekta:

- a) razvoj kmetijstva, gozdarstva in ribolova - Vključuje RR, ki je v osnovi namenjen razvoju in podpori teh dejavnosti;
- b) pospeševanje industrijskega razvoja - vključuje RR, ki v osnovi podpira razvoj industrije, vključno s proizvodnjo, gradbeništvom, prodajo na debelo in drobno, restavracijami in hoteli, bančništvom, zavarovalnicami in drugimi gospodarskimi dejavnostmi;
- c) proizvodnja in racionalna izraba energije - vključuje RR-dejavnosti, ki so v funkciji dobave, proizvodnje, hranjenja in distribucije vseh oblik energije. V to skupino je treba vključiti tudi RR vodnih virov in nuklearne energije;
- d) razvoj infrastrukture - Ta skupina vključuje dve podskupini:
 - transport in telekomunikacije - Vključen je RR, ki je usmerjen v izboljšavo in povečanje varnosti prometnih sistemov, vključno z varnostjo v prometu;
 - prostorsko planiranje mest in podeželja - Vključen je RR, ki se nanaša na skupno načrtovanje mest in podeželja, boljše pogoje bivanja in izboljšave v okolju;
- e) nadzor in skrb za okolje - Vključuje RR, ki je usmerjen v ohranjanje fizičnega okolja. Zajema onesnaževanje zraka, voda, zemlje in spodnjih slojev, onesnaženje zaradi hrupa, odlaganja trdnih odpadkov in sevanja. Razdeljen je v dve skupini:
- f) zdravstveno varstvo (z izjemo onesnaževanja) - Vključuje RR - programe, ki so usmerjeni v varstvo in izboljšanje človekovega zdravja;
- g) družbeni razvoj in storitve - Vključuje RR, ki se nanaša na družbene in kulturne probleme;
- h) splošni napredek znanja - Ta skupina zajema RR, ki prispeva k splošnemu napredku znanja in ga ne moremo pripisati določenim ciljem;
- i) obramba - Vključuje RR, ki se v osnovi izvaja v vojaške namene, ne glede na njegovo vsebino, ali na možnost posredne civilne uporabe. Vključuje tudi varstvo (obrambo) pred naravnimi nesrečami.

² Označite lahko več odgovorov.

3.3. Kateri so **neposredni rezultati** vašega raziskovalnega projekta glede na zgoraj označen potencialni pomen in razvojne cilje?

- Bistvena slabost večine obstoječih domačih in tujih empiričnih analiz državnih pomoči je neobstoj zadosti velikih in kvalitetnih baz podatkov. Novost pričujoče analize v kontekstu obstoječe literature in empiričnega ocenjevanja državnih pomoči je torej dejstvo, da temelji na obsežni bazi individualnih podatkov o državnih pomočeh za veliko število podjetij in za daljše časovno razdobje. To omogoča aplikacijo sodobnih ekonometričnih metod (metoda paritve) na analizo učinkovitosti državnih pomoči.
- Uporaba regresijskega modela, v katerem s konceptoma statične in dinamične alokacijske učinkovitosti empirično izmerimo učinkovitost trgov in državnih intervencij pri alociranju redkih proizvodnih dejavnikov med podjetji, presečno in dinamično.
- Analiza predstavlja prvo zares detaljno analizo vpliva politike državnih pomoči na konkurenco in alokacijsko učinkovitost v Sloveniji.
- Vzpostavitev ustreznega oblikovanja programov državnih pomoči, skrbnejša priprava javnih razpisov in primernejša izbira prejemnikov državnih pomoči.
- Postavitev kompleksnejše metode ocenjevanja učinkov državnih pomoči na konkurenco in alokacijsko učinkovitost in spremljanje izvajanja politike državnih pomoči v Sloveniji.

3.4. Kakšni so lahko **dolgoročni rezultati** vašega raziskovalnega projekta glede na zgoraj označen potencialni pomen in razvojne cilje?

- Uveljavitev kompleksnejših ekonometričnih metod za ocenjevanje učinkovitosti državnih pomoči.
- Na osnovi ekonometrične analize primera Slovenije, identificiranje širše veljavnih determinant uspešnosti politike državnih pomoči z vidika vpliva na konkurenco in alokacijsko učinkovitost.
- Izboljšanje sistema zajemanja podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji.
- Povečanje učinkovitosti slovenske politike državnih pomoči in s tem bolj učinkovita uporaba proračunskih sredstev.

3.5. Kje obstaja verjetnost, da bodo vaša znanstvena spoznanja deležna zaznavnega odziva?

- a) v domačih znanstvenih krogih;
- b) v mednarodnih znanstvenih krogih;
- c) pri domačih uporabnikih;
- d) pri mednarodnih uporabnikih.

3.6. Kdo (poleg sofinancerjev) že izraža interes po vaših spoznanjih oziroma rezultatih?

- Posamezni dajalci državnih pomoči
- Evropska komisija oziroma njen DG Competition

3.7. Število diplomantov, magistrov in doktorjev, ki so zaključili študij z vključenostjo v raziskovalni projekt?

4. Sodelovanje z tujimi partnerji:

4.1. Navedite število in obliko formalnega raziskovalnega sodelovanja s tujimi raziskovalnimi inštitucijami.

- The impact of Service Sector Innovation and Internationalisation on Growth and Productivity (SERVICE GAP), FP7 project, 2010-
- Innovation Cooperation and Innovation Activity: Firm level evidence from Slovenia; Project within the World Bank scheme Global Development Network Regional Research Competition, 2006-2008.
- International Fragmentation of Production and Firm Productivity: In Search of Focus Effect; Project within the World Bank scheme Global Development Network Regional Research Competition, 2007-2009.
- Understanding the Relationship between Knowledge and Competitiveness in the Enlarging European Union, Sixth Framework Programme – Specific Targeted Research or Innovation Project (Contract no. 028519), Coordinated by Halle Institute for Economic Research, Johannes Stephan, 2006-2009.
- Technical Assistance in Measurement of Competitiveness Indicators of Macedonia's Economy. Prepared within BERIS project: Business Environment Reform and Institutional Strengthening Project, financed by the World Bank (IBRD Loan 4793-MK), Institute of Economic Research, Ljubljana, 2009.
- Participation in the work of the European monitoring centre on change (EMCC) of the European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, related to company restructuring processes in Slovenia, 2006-2010.

4.2. Kakšni so rezultati tovrstnega sodelovanja?

- PAVLIČ DAMIJAN, Jože, KOSTEVC, Črt, ROJEC, Matija, JAKLIČ, Andreja. The effects of own R&D and external knowledge spillovers on firm innovation and productivity : the case of Slovenia. V: 33rd EIBA Annual Conference, Catania, Italy, 13th-15th December 2007. International business, local development and science-technology relationships : Catania - Italy, 13th - 15th December 2007 : conference proceedings. Catania: University of Catania, Faculty of Political Science, 2007, 26 str. [COBISS.SI-ID 512263548]
- JAKLIČ, Andreja, PAVLIČ DAMIJAN, Jože, ROJEC, Matija. Innovation cooperation and innovation activity of Slovenian enterprises. V: Conference papers. [Zagreb: The Institute of Economics Zagreb], 2008], 29 str., tabele. [COBISS.SI-ID 27958365]
- PAVLIČ DAMIJAN, Jože, ROJEC, Matija, MAJCEN, Boris, KNELL, Mark. Impact of firm heterogeneity on direct and spillover effects of FDI : micro evidence from ten transition countries. V: International business and catching-up economies : challenges and opportunities : conference proceedings. Tallinn: University of Technology: School of Economics and Business Administration; Tartu: Faculty of Economics and Business Administration, 2008, 43 str. [COBISS.SI-ID 18266342]
- ROJEC, Matija, PAVLIČ DAMIJAN, Jože. Relocation via foreign direct investment from old to new EU member states : scale and structural dimension of the process. Struct. chang. econ. dyn.. [Print ed.], Mar. 2008, vol. 19, no. 1, str. 53-65. [COBISS.SI-ID 512263036]
- MAJCEN, Boris, RADOŠEVIĆ, Slavo, ROJEC, Matija. Nature and determinants of productivity growth of foreign subsidiaries in Central and East European countries. Econ.

- syst., 2009, 33, str. 168-184. [COBISS.SI-ID 512280188]
- BUČAR, Maja, ROJEC, Matija, STARE, Metka. Backward FDI linkages as a channel for transferring technology and building innovation capability: the case of Slovenia. Eur. j. dev. res., 2009, vol. 21, no. 1, str. 137-153. <http://www.palgrave-journals.com/ejdr/journal/v21/n1/full/ejdr2008110a.html>. [COBISS.SI-ID 28142429]
 - RAJGELJ, Barbara, ROJEC, Matija. The employment-related legal and policy framework for company restructuring in Slovenia. SEER, 2007, vol. 10, no. 3, str. 41-56. http://www.boeckler.de/pdf/seer_2007_3_rajgelj_rojec.pdf. [COBISS.SI-ID 27123549]
 - MURN, Ana, BURGER, Anže, ROJEC, Matija. Učinkovitost državnih pomoči za usposabljanje. IB rev. (Ljubl.), 2008, letn. 42, št. 2, str. 4-16, ilustr. [COBISS.SI-ID 27734365]
 - MURN, Ana, BURGER, Anže, ROJEC, Matija. Obseg in učinkovitost državnih pomoči za zaposlovanje v Sloveniji. IB rev. (Ljubl.), 2008, letn. 42, št. 3/4, str. 63-73, ilustr. [COBISS.SI-ID 28090461]
 - MURN, Ana, BURGER, Anže, ROJEC, Matija. Učinkovitost državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v Sloveniji = The effectiveness of state aid for rescuing and restructuring in Slovenia. Naše gospod., 2009, letn. 55, št. 1/2, str. 3-12. [COBISS.SI-ID 9768988]
 - MURN, Ana, BURGER, Anže, ROJEC, Matija. Učinkovitost državnih pomoči za majhna in srednje velika podjetja v Sloveniji. Teor. praksa, jan.-apr. 2009, letn. 46, št. 1/2, str. 31-50, ilustr. [COBISS.SI-ID 28331357]

5. Bibliografski rezultati³ :

Za vodjo projekta in ostale raziskovalce v projektni skupini priložite bibliografske izpise za obdobje zadnjih treh let iz COBISS-a) oz. za medicinske vede iz Inštituta za biomedicinsko informatiko. Na bibliografskih izpisih označite tista dela, ki so nastala v okviru pričujočega projekta.

6. Druge reference⁴ vodje projekta in ostalih raziskovalcev, ki izhajajo iz raziskovalnega projekta:

- Prispevki o državnih pomočeh v redni letni publikaciji UMAR Poročilo o razvoju
- Predstavitev rezultatov na konferenci EACES (European Association of Comparative Economic Studies)

³ Bibliografijo raziskovalcev si lahko natisnete sami iz spletne strani: <http://www.izum.si/>

⁴ Navedite tudi druge raziskovalne rezultate iz obdobja financiranja vašega projekta, ki niso zajeti v bibliografske izpise, zlasti pa tiste, ki se nanašajo na prenos znanja in tehnologije.

Navedite tudi podatke o vseh javnih in drugih predstavitev projekta in njegovih rezultatov vključno s predstavitvami, ki so bile organizirane izključno za naročnika/naročnike projekta.